

Jens Jensens grundlovstale

Taler

Jens Jensen
Formand for De samvirkende
Fagforbund, DsF

Dato

5. juni 1899

Sted

Fælledparken, København

Omstændigheder

Talen er holdt under den storlockout, der fandt sted fra 24. maj til 4. september 1899, og som blev afsluttet, da man indgik Septemberforliget.

I forhandlingerne om forliget repræsenterede Jens Jensen, der var Formanden for De samvirkende Fagforbund (det senere LO), arbejderne, mens formand for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, Niels Andersen, forhandlede på arbejdsgivernes vegne.

Der er mange, som nu ønsker os Sultedøden, men vi oplever vel igen at Himlen bliver klar over os. I Ordene ”Grundloven og Friheden” er der en Klang som af tusinde Stumper Harmoni, men der er tillige noget gammelt og halvglemmt, noget, som vi engang har hørt og elsket. Der er Klang i Ordene, som i en gammel Folkevis, og dog er vi bleven narret for det, som begejstrede hele den danske Befolkning for 50 Aar siden. Da krævede danske Mænd som en Menneskeret, at de vilde have Lov til at styre deres egen Sag. De vilde have lige Ret for Loven og den videst mulige Frihed.

Det er kun 50 Aar siden, at alle begejstrede modtog Kong Frederiks saakaldte ”Frihedsbrev”. Kan vi glæde os over Grundloven nu. (Nej!) Nej, desværre, det er ikke et enigt Folk, som i Dag holder Mindefest for Grundloven. Festdagen oprinder over et Folk, der ikke alene er splittet i forskellige politiske Partier, men som ogsaa er delt i en brutal økonomisk Klassekamp. Jeg siger, at naar Grundloven er saaledes beskaffen, at en lille Klasse Mennesker kan ruinere mange tusinde Mennesker samt disses Koner og Børn, da er denne Grundlov ikke meget bevendt, thi det var ikke det, man ventede skulde blive Lov og Ret i Danmark. Det er en blodig Ironi, thi Grundloven skulde netop være et Grundlag for Loven, saaledes at Klasse modsætningerne udviskedes.

Kong Frederik sagde: ”Folkets Kærlighed, min Styrke”. Han vilde dermed sige, at Kongemagten kun var berettiget, naar den søgte sin Støtte i Folkets Kærlighed. Har man vedblivende holdt fast ved denne Grundsætning? (Nej!)

Nej, det har man ikke. I 1866 lavede man Grundloven om, men Folketinget beholdt dog den overvejende Indflydelse. Den tog imidlertid Estrup, da han gjorde Folkets Repræsentanter til intet. Nej det er ikke i Folkets Kærlighed og Tillid, at Regeringerne nu søger deres Styrke, og for at den Tid skal komme igen, maa vi have brav meget af den Aand, der talte ud af Københavns Borgere, da de i 1848 sagde: "Driv os ikke til Fortvivlelsens Selvhjælp".

Lad os mindes de Mænd og deres Resoluthed og lad os søge at efterligne dem, og det skal da siges, at her paa Nørre Fæled er der i Dag ingen Modløshed (Hør! Hør!). Grundloven skulde skaffe os Lighed. Hvorledes er det med Ligheden i Dag? I Dag fester Højre i Kongens Have, og bringer den Grundlov Fakkell og Ballontog, som de har haanet saa ynkeligt. De Liberale samles i Frederiksberg Have, og vi havde ogsaa ønsket at samles ude under Søndermarkens grønne Bøge, men Bardenfleth sagde Nej. Vi skal samles her paa den nøgne Fæled, hvor kun vort Arbejde og vort medbragte gode Humør gør det hyggeligt for os.

Betyder disse mange Tusinder da intet for Samfundet? Jo, kast Blikket ind i Byen eller ud i Landet, og se hvor alt hviler indtil Arbejderne tager fat igen. Murene højnes ikke og Taget rejses ikke, før flittige Arbejderhænder tager fat. Der er lavet Lock-out. Estrup lavede i sin Tid politisk Lock-out hver 1. April. Er det da underligt, at Minister Niels Andersen fra Søholm aber efter sin store Mester og laver økonomisk Lock-out.

Det er den moralske Demoralisation, som breder sig, og jeg siger, at d'Hrr. skal tage sig i Agt. De danske Arbejdere roses meget for deres Dygtighed og Besindighed, men nu siges det, at de ikke vil lystre. Vil de da ikke arbejde mere. Jo vist vil de saa, men de vil ikke være Slaver. De vil være medbestemmende om de Forhold hvorunder de skal arbejde. Maaske har en enkelt Mand skejet ud, men det kunde Organisationerne have rettet, naar Mestrene havde forlangt det, men det er først bagefter, at de er kommen i Tanker om denne Mangel paa "Lydighed".

Jeg siger, at Grundloven ikke har skaffet os Frihed, thi saa var ikke saa mange Tusinder smidt paa Gaden. Den har ikke skaffet os Lighed, saa havde de ikke turdet byde os Slavekaar. Den har ikke skabt os retslig Beskyttelse, thi saa havde der ikke været begaaet et saa vilkaarligt Retsbrud.

Grundlovens Forudsætninger er brudt. Lad os da skrive en ny Grundlov. Lad os

puste Liv i de gamle Idealer, saa at vi kan komme til et nyt Liv i Frihed, Lighed og Broderskab. Der er god Grund for os til at holde Galden flydende. Vi kan gøre det uden at begaa de Dumheder, som vore Modstandere venter af os. Det skal hverken lykkes dem at faa os til at begaa Dumheder eller at sprænge vor Organisation. Vi lover hinanden i Dag, at vi vil holde sammen. Da skaber vi Betingelserne for en ny Grundlov i Frihed, Lighed og Broderskab. Et Leve derfor! (Hurra! J. Jensen leve! Hurra!)

Kilde

Social-Demokraten, 6. juni 1899

Kildetype

Dokumentation i avis, magasin e.l.

Tags

Arbejderbevægelsen, Grundlovstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/jens-jensens-grundlovstale>